

"Sectorul de construcții de la noi - sub dorințe și așteptări"

(Interviu cu dr. Șerban Țigănaș,
președinte OAR și secretar general UIA)

Sectorul de construcții de la noi este sub dorințe și așteptări, consideră dr. Șerban Țigănaș, președintele Ordinului Arhitecților din România (OAR) și secretar general al Uniunii Internaționale a Arhitecților (UIA). În opinia domniei sale, avem prea puține reabilitări ale construcțiilor valoroase existente, mult sub media din Europa, piața noastră mergând mult pe construcții noi. Totodată, avem prea puține construcții sustenabile, cu performanțe energetice ridicate, inteligente, contemporane ca tehnologie și concepție. Șerban Țigănaș ne-a vorbit, într-un interviu, atât despre evoluția pieței arhitecților din țara noastră, cât și despre problemele pe care aceștia le întâmpină.

Reporter: Cum a evoluat piața arhitecților în ultimul an și ce perspective are aceasta?

Șerban Țigănaș: Nu se poate vorbi despre ultimul an, datele nefiind încă disponibile. Există un decalaj pentru analizele de piață. Recentul studiu realizat de IMAS la solicitarea OAR pentru evoluția pieței de arhitectură se încheie cu 2016, dar tendințele pot fi apreciate ca fiind în aceleași tendințe pentru 2017. Piața de arhitectură s-a redresat după criză, dar nu a atins încă valorile de dinainte de aceasta. A crescut valoarea orei medii facturate de firmele de arhitectură cu circa 35%, ceea ce este substanțial, dar această valoare era foarte

(continuare în pagina 44)



Șerban Țigănaș: "Dacă întrebați arhitecții, aceștia vor răspunde, fără prea multă ezitare, că problemele lor sunt reprezentate de concurența neloială a propriilor confrăți, de dumpingul și semnătura de complezență și de uzurparea domeniului arhitecturii de profesioniști din domenii conexe, care, deși nu au dreptul de a realiza proiectele de arhitectură, o fac, la calitate îndoielnică, pentru că au dezvoltat astfel de afaceri".



urmare din pagina 42

mică în anii 2012-2013, față de care comparăm. A crescut productivitatea salariaților din firmele de arhitectură, dar încă avem cea mai mică productivitate din sectorul industriilor creative. A crescut și procentul din PIB ocupat de piața noastră, însă toate aceste creșteri, determinate de creșterile întregului sector al construcțiilor, s-au realizat față de valori inițiale atât de mici, încât nu putem simți situația actuală ca fiind satisfăcătoare.

Reporter: Ce probleme întâmpină arhitecții și cum ar putea să fie soluționate acestea?

Șerban Țigănaș: Dacă întrebați arhitecții, aceștia vor răspunde, fără prea multă ezitare, că problemele lor sunt reprezentate de concurența nelocală a propriilor confrăți, de dumpingul și semnătura de complezență și de uzurparea domeniului arhitecturii de profesioniști din domenii conexe, care, deși nu au dreptul de a realiza proiectele de arhitectură, o fac, la calitate îndoielnică, pentru că au dezvoltat astfel de afaceri. De asemenea, confrății mei vor remarca problemele pe care le creează administrațiile publice care ocultează procesele de avizare și autorizare, în prea multe locuri, în fapt acolo unde există investiții și activitate. Dacă mă întrebați pe mine, aș pune accentul pe lipsa de aptitudini ma-

nageriale și strategii active de marketing ale arhitecților, care, fiind obligatorii prin lege, nu au o atitudine pro-activă în piață. Soluția acestei probleme este dezvoltarea profesională continuă care să ofere constant cunoștințele necesare menținerii în piață și permanenței adaptării la profilul acesteia, alături de cunoștințele tehnice în permanentă evoluție.

Reporter: Care sunt lipsurile legislative ale sectorului?

Șerban Țigănaș: Lipsurile legislative se constată în toate planurile, de la absența dreptului urban ca specie, întârzierea codificării de mult promise pentru amenajarea teritoriului, urbanism și construcții și mai ales necorelări crase între mai toate textele legislative. Spre exemplu, există noțiuni simple, dar frecvent utilizate care au definiții sau moduri de calcul diferite în legi diferite, precum demisol, mansardă, arie desfășurată, arie construită și altele. Pentru un sector al construcțiilor performant, legile trebuie să fie clare și suplă, iar aplicarea lor de către funcționari - ușoară. Altfel, tot ce se va putea specula se va specula, în interese financiare și cu ajutorul avocaților calificați în acest sens. Cine este la cârma acestor procese de transformare legislativă în construcții? Probabil încă un ministru meteoric.

Reporter: Având în vedere lipsa forței de muncă din toate domeni-

le, cum se prezintă situația în arhitectură?

Șerban Țigănaș: Forța de muncă pentru arhitectură e neuniform repartizată. Arhitecții caută zonele cu aglomerare de investiții, centrele universitare și preferă o concurență mai mare, care duce la competitivitate, decât o piață imatură. Sunt orașe din România în care nu lucrează niciun arhitect și așa se și prezintă realizările de acolo. Problema forței de muncă este că e dificil de plătit în condițiile nivelului pieței și această situație creează probleme.

Reporter: Care sunt tendințele în domeniul arhitecturii?

Șerban Țigănaș: Dacă vă referiți la arhitectura din România, suntem încă departe de a avea maniere reperabile ca autohtone. Arhitecții din România, în mare măsură se inspiră din ceea ce se practică în lume, dar asta nu se întâmplă numai la noi. Există birouri bune și arhitecți valoroși, fără îndoială, dar în piață domină abordările comerciale sau chiar, pentru lucrările fără pretenții, nu suntem străini de prost gust. Sunt foarte critic, dar asta este situația. Dacă privim partea plină a paharului, numărul lucrărilor expuse în expozițiile cu premii de arhitectură este în oarecare creștere.

Reporter: Ce proiecte semnificative au fost demarate în acest an și ce proiecte sunt anunțate în piață?

Șerban Țigănaș: Eu nu țin o astfel de evidență, care place revisitelor de profil. Proiectele publice se cunosc, mai ales cele derulate prin Compania Națională de Investiții, iar cele private au, fiecare, gradul lor de confidențialitate. Se așteaptă, cam de mult timp, spitalele regionale, se construiesc multe locuințe colective și birouri. În zona în care trăiesc eu, Transilvania, pot afirma că se dezvoltă și destul de multe proiecte industriale.

Reporter: Cum apreciați modul în care se construiește în Capitală?

Șerban Țigănaș: Dacă vă referiți la rezultanta urbanistică a construirii, atitudinea față de patrimoniul de valoare și starea spațiului public, nu se construiește în niciun caz prea bine în București. Dacă vă referiți la piață în mod discret, aici există, totuși, clienți dintre cei mai exigenți din țară. Aceștia primesc construcții pe măsură, unele la nivel internațional. Aceste exemple sunt însă ici și colo, nu dau media pentru Capitală.

Reporter: Cum caracterizați evoluția sectorului de construcții de la noi?

Șerban Țigănaș: Sub dorințe și așteptări. Prea puține reabilitări ale construcțiilor valoroase existente, mult sub media din Europa, mergându-se mult pe construcții noi. Prea puține construcții sustenabile, cu performanțe energetice ridicate, inteligente, contemporane ca tehnologie și concepție.

Reporter: Cât de pregătiți sunt arhitecții români, comparativ cu cei din afară?

Șerban Țigănaș: Unii sunt bine pregătiți și competitivi. Mulți arhitecți români lucrează pentru firme străine și proiecte în lume, dar puțini au propriile lor proiecte la export. Probabil o anumită comoditate, o lipsă de calificare în afaceri sau altceva.

Reporter: Cum arată țara noastră, comparativ cu statele europene, în ceea ce privește sectorul arhitecturii, în particular, dar și cel al construcțiilor, în general?

Șerban Țigănaș: România este foarte neomogenă din punct de vedere al stării mediului construit. În suferință se află construcțiile de patrimoniu, care stau mult mai prost decât în alte țări, comparabile sau chiar mai sărace în bijuterii arhitecturale decât noi. Nu con-



"În țara noastră, suntem încă departe de a avea maniere reperabile ca autohtone. Arhitecții din România, în mare măsură se inspiră din ceea ce se practică în lume, dar asta nu se întâmplă numai la noi".

struim muzee, clădiri pentru spectacole, cultură în general, dar nici prea multe școli și licee, spitale și clinici sau locuințe sociale și cămine pentru vârstnici. Există însă o arhitectură mică, am putea spune comună ca pretenții și dimensiune, de multe ori foarte subtilă și inovatoare. Nu e foarte vizibilă, nu e încă pe hărți și în ghiduri, dar ceea ce este mai interesant este efortul pe care îl fac unele orașe pentru valorificarea spațiului public prin reabilitare, adică pentru acele spații care ne interesează pe toți, nu numai pe proprietari și utilizatorii lor direcți.

Arhitectura românească valoroasă trebuie promovată. Atunci, tot mai mulți clienți, investitori, administrații publice vor deveni interesați de arhitectura bună. De asemenea, străinii ar putea fi interesați de performanțele noastre, ca arhitecți, și ne-ar acorda mai mult încrederea. Nu în ultimul rând, tocmai arhitecții, văzând exemple de valoare, vor încerca să le ajungă sau chiar să le depășească. Problema este că această promovare a arhitecturii nu poate fi făcută doar de arhitecți, ea fiind în interesul tuturor.

Statul român, administrațiile locale, chiar și societatea civilă și revistele de construcții ar trebui să facă mai mult pentru arhitectura românească de valoare, care există.

În realitate, când apare o lucrare nouă, de succes, politicienii au grijă să își lege numele de noua apariție, dar și să îl șteargă pe cel al arhitectului, despre care crede, nejustificat, că îl concurează în vreun fel.

Reporter: Mulțumesc!

